

Wyrok z dnia 13 grudnia 2006 r.

II PK 123/06

Warunek złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o pracę na piśmie (art. 30 § 3 k.p.) jest zachowany, gdy uchwała uprawnionego organu ma formę pisemną. Późniejsze doręczenie pracownikowi pisemnego potwierdzenia wypowiedzenia wraz z pouczeniem o środkach odwoławczych nie oznacza nie- skuteczności uchwały, w której dokonano wypowiedzenia, jeżeli z treścią uchwały pracownik został zapoznany w dniu jej podjęcia.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Zbigniew Hajn.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 grudnia 2006 r. sprawy z powództwa Macieja M. przeciwko Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w S. o odszkodowanie, na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu Ośrodek Zamiejscowego w Koninie z dnia 22 listopada 2005 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną i nie obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2005 r. [...] Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie oddalił apelację powoda Macieja M. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Słupcy z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie przeciwko Gminnej Spółdzielni „S.Ch.” w S. o odszkodowanie, dzieląc ustalenia dokonane w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, według których podana powodowi przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę była prawdziwa i konkretna, a rada nadzorcza, odwołując go z funkcji prezesa zarządu i jednocześnie wypowiadając umowę o pracę nie naruszyła art. 52 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (jednolity tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.).

Powód dochodził zasądzenia od pozwanej spółdzielni kwoty 14.240 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę wraz z odsetkami oraz sprostowania świadectwa pracy przez wskazanie daty zakończenia stosunku pracy na dzień 31 października 2004 r. Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 27 grudnia 1999 r. jako prezes zarządu. W dniu 28 czerwca 2004 r. rozwiązano z nim umowę o pracę za trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia ze skutkiem na 30 września 2004 r. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano, powołując się na protokół polustracyjny, przekroczenie dopuszczalnej stopy zadłużenia, przekroczenie struktury finansowania kapitału własnego w stosunku do zobowiązań długoterminowych, spowodowanie poniesienia strat w działalności oraz brak postępu w windykacji przeterminowanych zadłużeń, spowodowanie zagrożenia utraty płynności finansowej, brak akceptacji dla przedłożonego przez powoda planu naprawczego oraz spowodowanie straty spółdzielni za 2003 r. w kwocie 338.415,00 zł. Sąd uznał także, że doręczone powodowi w dniu 1 lipca 2004 r. pismo zawierające potwierdzenie wypowiedzenia wraz z pouczeniem o przysługujących środkach odwoławczych nie miało wpływu na skuteczność dokonanego wcześniej wypowiedzenia oraz na bieg okresu wypowiedzenia, który rozpoczął się 1 lipca 2004 r.

Powyższy wyrok zaskarżył skargą kasacyjną pełnomocnik powoda i zarzucając naruszenie prawa materialnego - art. 30 § 3 k.p. w związku z art. 70 § 2 k.p., przez przyjęcie, że uchwała rady nadzorczej spółdzielni była równoznaczna z wypowiedzeniem umowy o pracę i że wypowiedzenie mogło być dokonane tą samą czynnością prawną i być zawarte w tym samym dokumencie co uchwała o odwołaniu z funkcji członka zarządu, art. 52 § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze w związku z art. 3¹ § 1 k.p., przez błędne przyjęcie, że wypowiedzenie umowy przez radę nadzorczą zostało dokonane przez organ uprawniony do reprezentacji pracodawcy, art. 41 k.p., przez przyjęcie, że wypowiedzenie umowy o pracę nie nastąpiło w okresie ochronnym, oraz naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy - art. 378 § 1 k.p.c., poprzez wykroczenie poza granice zaskarżenia i dokonanie przez Sąd Okręgowy nowych ustaleń faktycznych, co w konsekwencji ograniczyło prawo powoda do kwestionowania tych ustaleń w toku instancji i pozbawiło go możliwości obrony swoich praw, pociągając za sobą nieważność postępowania oraz art. 328 § 2 k.p.c. wobec nieuwzględnienia zarzutu sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji bez wskazania

podstawy prawnej rozstrzygnięcia oraz przytoczenia przepisów prawa, co powoduje nieważność postępowania, wniosł o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Słupcy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę wyroku przez zasądzenie na rzecz powoda kwoty 14.340 zł wraz z odsetkami oraz orzeczenie o kosztach procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została oparta na obydwu podstawach wymienionych w art. 398³ § 1 k.p.c., tak więc przede wszystkim należało odnieść się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania i zbadać czy mogło mieć ono istotny wpływ na wynik sprawy. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., stanowiącego, że uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, nie jest uzasadniony. W orzecnictwie reprezentowany jest pogląd, który podziela Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną, że naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. może stanowić zarzut uzasadniający uznanie drugiej podstawy kasacyjnej za usprawiedliwioną jedynie wyjątkowo, gdy się zważy, że uzasadnienie wyroku sporządzane jest już po jego wydaniu; tylko więc istotne braki uzasadnienia, z powodu których orzeczenie może nie poddawać się kontroli kasacyjnej, mogą mieć wpływ - istotny - na wynik sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1935 r., C III 616/34, Z. Urz., poz. 437; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, OSNC 2000 nr 5, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1997 r., I PKN 97/97, OSNAPiUS 1998 nr 4, poz. 121). W ocenianej sprawie zarzuty skargi kasacyjnej, w tej części, polegały na kwestionowaniu - w uzasadnieniu Sądu Rejonowego - ujęcia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, co miało uniemożliwić obronę praw powoda. Zarzut ten, podnoszony już w apelacji, nie może być uznany za zasadny, pomijając nawet, że jako dotyczący postępowania przed Sądem pierwszej instancji, nie ma wpływu na wynik postępowania apelacyjnego, ono zaś jest przedmiotem kontroli kasacyjnej. Sąd w swym orzeczeniu co prawda ograniczył się jedynie do powołania postanowienia statutu i wyrok Trybunału Konstytucyjnego, SK 56/04, ale uchybienie to nie miało żadnego wpływu na wynik sprawy.

Jest niewątpliwe w świetle dokonanych ustaleń, że wypowiedzenie umowy o pracę zostało skutecznie dokonane w dniu 28 czerwca 2004 r. Podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 378 § 1 k.p.c., określającego granice apelacji, nie jest zrozumiały. Sąd Okręgowy nie prowadził uzupełniającego postępowania dowodowego, oparł się na ustaleniach dokonanych w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, przyjmując, że tekst uchwały zawierającej wypowiedzenie został powodowi odczytany, co zresztą powód potwierdził w swoich zeznaniach. Zarzut, że naruszenie przytoczonych wyżej przepisów postępowania (*nota bene* zupełnie chybione) doprowadziło do nieważności postępowania, jest oczywiście nieuzasadniony.

Do tak ustalonego stanu faktycznego Sąd zastosował prawidłowo prawo materialne, dokonując prawidłowej wykładni art. 30 § 3 k.p. i wskazując, że przepis ten nie został naruszony. W świetle powołanego przepisu oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę powinno nastąpić na piśmie i w okolicznościach sprawy nie ma wątpliwości, że forma ta została zachowana, jak świadczy uchwała [...] z dnia 28 czerwca 2004 r., dokonująca wypowiedzenia z powodem umowy o pracę, podpisana przez przewodniczącego i sekretarza rady nadzorczej. Nie jest też wątpliwe, że w tym samym dniu powód został zapoznany z treścią uchwały. W prawie pracy przyjmuje się, że czynności pracodawcy dotyczące rozwiązania stosunku pracy są prawnie skuteczne, nawet gdyby były dotknięte wadami. Inaczej mówiąc, czynności pracodawcy zmierzające do rozwiązania stosunku pracy nie są bezwzględnie nieważne. Fakt, że wypowiedzenie wraz z pouczeniem o środkach odwoławczych zostało powodowi doręczone w dniu 1 lipca 2004 r. nie oznacza wadliwości uchwały, w której wypowiedzenia dokonano. Należy wobec tego przyjąć, że ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku są niewadliwe i wiążą Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W skardze kasacyjnej zarzucono również, z powołaniem się na art. 52 Prawa spółdzielczego, że wypowiedzenia powodowi umowy o pracę mógł dokonać wyłącznie zarząd Spółdzielni, a nie rada nadzorcza. Pogląd ten został powiązany z zarzutem naruszenia art. 3¹ § 1 k.p. Problem, który organ pozwanej Spółdzielni - zarząd czy rada nadzorcza - powinien był podjąć czynność prawną obejmującą oświadczenie woli o rozwiązaniu umowy o pracę, może być rozstrzygnięty w oparciu o przepisy Prawa spółdzielczego oraz statutu Spółdzielni w związku z art. 3¹ k.p. W ocenie Sądu Najwyższego, trafnie Sąd Apelacyjny uznał, że organem właściwym do wypowiedzenia powodowi umowy o pracę była rada nadzorcza. Zgodnie z art. 46 § 1 pkt 8 Prawa

spółdzielczego do zakresu działania rady należy reprezentowanie spółdzielni przy czynnościach prawnych dokonywanych między spółdzielnią a członkiem zarządu. Z kolei z art. 52 § 1 Prawa spółdzielczego wynika, że z członkami zarządu zatrudnionymi w spółdzielni na podstawie umowy o pracę nawiązuje stosunek pracy (zawiera umowę o pracę) rada spółdzielni (podobną regulację mieści w sobie § 25 ust. 9 statutu pozwanej). Skoro rada spółdzielni jest organem właściwym do zawarcia umowy o pracę z członkiem zarządu, to może również umowę tę rozwiązać, jeżeli w chwili wypowiedzania umowy zatrudniony na jej podstawie członek zarządu pełni jeszcze tę funkcję (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 1997 r., I PKN 67/97, OSNAPiUS 1998 nr 1, poz. 7). W rozpoznawanej sprawie czynność odwołania powoda z funkcji członka zarządu pozwanej Spółdzielni oraz czynność wypowiedzenia powodowi umowy o pracę były jednocześnie - dokonały się na tym samym posiedzeniu rady nadzorczej w dniu 28 czerwca 2004 r. - a zatem wypowiedzenia mogła dokonać rada, ponieważ do chwili wypowiedzenia umowy powód pełnił jeszcze funkcję członka zarządu. Jeżeli więc skuteczne wypowiedzenie umowy o pracę nastąpiło w dniu 28 czerwca 2004 r., to okres wypowiedzenia upłynął w dniu 30 września 2004 r., a nie jak twierdzi powód w dniu 31 października 2004 r. Bezzasadnie zarzucono w kasacji naruszenie art. 41 k.p. Nie kwestionując bowiem wynikającego z art. 41 k.p. zakazu wypowiedzenia umowy o pracę w czasie usprawiedliwionej nieobecności pracownika, należy stwierdzić, że powód w dacie wypowiedzenia był obecny w pracy i w tym dniu dowiedział się o wypowiedzeniu.

Gdy więc podniesione w skardze zarzuty okazały się nieuzasadnione, należało orzec jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ § 1 k.p.c. O kosztach orzeczono po myśli art. 102 k.p.c.

=====